

Neberme dětem základy hudebního a výtvarného vyjadřování

odborné vyjádření didaktiček výtvarné a hudební výchovy ke zveřejněnému Návrhu koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV, <https://velke-revize-zv.rvp.cz/files/koncepce-uak.pdf>

Věra Uhl Skřivanová, Leonora Kitzbergerová a Jiřina Jiříčková

Dle informace na webu Národního pedagogického institutu ČR byl 13. března 2023 zveřejněn Návrh koncepce revize vzdělávací oblasti Umění a kultura RVP ZV. V koncepční části podkladu byly veřejnosti představeny dvě varianty: koncepce A a koncepce B. Zatímco koncepce A se publiku může jevit jako konzervativní, koncepce B na veřejnosti vystupuje jako otevřená a přinášející nové šance pro umělecké vzdělávání na základních školách. Koncepce B počítá s tím, že nově nabízené obory – film, tanec a drama – nahradí na dobu 5 let výuku výtvarné či hudební výchovy na těch školách, kde se pro to rozhodne ředitel. Na těchto školách pak **bude žákům povinné základní výtvarné a hudební vzdělávání po dobu 5 let z devítileté (či možná osmileté) docházky odepřeno. Vývojová psychologie však potvrzuje, že děti pro zdravý vývoj osobnosti potřebují především na 1. stupni ZŠ kreslit, malovat, modelovat, učit se vnímat vizuální umění a kulturu, zpívat, vnímat rytmus, koordinovat a kultivovat pohyb, učit se vnímat a prožívat hudbu.** Tyto činnosti a dovednosti podporují jejich sebepoznávání, rozvíjejí tvořivost, vývoj řeči, upevňují jejich osobnost; hudební a výtvarné prostředky jsou pro děti dalším jazykem vizuální a auditivní komunikace, prostředkem sebevyjádření a utváření zdravého sebevědomí. **V žádném evropském kurikulu takový model, v němž žáci na základní škole jsou ochuzeni o povinnou výtvarnou a hudební výchovu, nenajdeme.**

Koncepce A chápe obory výtvarný a hudební jako základní, protože žákům nabízí výše popsané základy pro jejich vnímání a vyjadřování jako nezpochybnitelnou součást všeobecného vzdělání. Vždyť i každý filmař, tanečník či divadelník jistě nejprve získal základní hudební a výtvarné vzdělání, bez kterého by se ve svém oboru neobešel. Koncepce A realisticky počítá se současnou hodinovou dotací. **Pro další umělecké výchovy navrhuje využití disponibilních hodin a spoluúčast odborníků těchto oborů na společných projektech** v rámci výuky vzdělávací oblasti Umění a kultura. Ostatně to se děje již nyní. Hudebně pohybová výchova je součástí hudební výchovy již více než padesát let, do hudební výchovy jsou přirozeně integrovány taneční a dramatické prvky. Stejně tak film je součástí výtvarné výchovy již desítky let jako nabídka diváckého zážitku i vlastní výtvarné tvorby.

V čem koncepce A spatřuje nové šance pro vzdělávání? **V realistickém modelu, který respektuje situaci v konkrétních školách, nevynechává a neobchází základy a nabízí rovné příležitosti ve vzdělávání v oblasti Umění a kultura skutečně všem žákům ČR.** Vytěsnění povinné hudební a výtvarné výchovy jinými uměleckými obory nemůžeme považovat za cestu k rozšíření vzdělávací nabídky škol. Koncepce A je pro rovné příležitosti ve vzdělávání – **ponechme žákům výtvarnou a hudební výchovu jako neoddiskutovatelný základ všeobecného vzdělávání a zároveň nabídněme všem setkávání s dalšími doplňujícími obory – dramatickou výchovou, taneční a pohybovou výchovou, filmovou a audiovizuální výchovou jak v rámci projektů, tak zejména využitím disponibilních hodin** dle zájmu dětí, zaměření, a především podle organizačních možností škol.

Pozn. Věra Uhl Skřivanová, Leonora Kitzbergerová jsou didaktičky výtvarné výchovy a spoluautorky zveřejněné koncepce A, Jiřina Jiříčková je didaktička hudební výchovy a rovněž spoluautorka zveřejněné koncepce A.